

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИНДУСТРИАЛЕН БИЗНЕС“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “БИЗНЕС ДИАГНОСТИКА”;

ЗА СПЕЦ: „ Бизнес икономика “; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:	60	4
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	8

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Иван Петров)

2. ....
(ас. д-р Влади Куршумов)

Ръководител катедра: .....
„Индустиален бизнес“ (доц. д-р Илиан Минков)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Бизнес диагностика“ е основополагаща за подготовката на специалисти с образователна и квалификационна степен „бакалавър“ в специалност „Бизнес икономика“. Курсът на обучение има за цел запознаване на студентите с инструментариума за диагностичен анализ на дейността на бизнес единицата, с оглед диагностициране и разкриване на причините за състоянието ѝ в динамичен и статичен план, и на тази основа - вземане на обосновани решения за нейното бъдещо развитие.

Получените знания по дисциплината са естествено продължение и разширяване на знанията и уменията, получени по дисциплината „Бизнес планиране“, чрез обогатяване на усвоенния инструментариум за планиране на дейността с методи и показатели за нейната оценка. Дисциплината има връзка и с дисциплините „Финансово счетоводство“, „Теория на управлението“ и „Въведение в статистиката“, които са предпоставка за по-голяма дълбочина в разглежданите въпроси.

С изучаването на тази дисциплина студентите от специалността придобиват необходимите знания за:

- теоретико-методическите основи на анализа на дейността на предприятията;
- организацията и технологията на провеждане на диагностичния анализ;
- инструментариум за анализ на продажби, произведена продукция и използване на производствения капацитет;
- инструментариум за анализ на производствените и трудовите ресурси и степента им на използване;
- инструментариум за анализ на разходите и финансовото състояние на предприятието;
- техники за анализ на система от балансиращи показатели за анализ на ефективността;
- анализ на риска от фалити.

Дисциплината „Бизнес диагностика“ формира умения за:

- разработване на стратегически и тактически анализи и използването им в управлението;
- ползване на финансовите отчети, оперативната счетоводна и статистическа отчетност за целите на анализа;
- обработване на информация и разкриване на тенденции и проблеми в дейността на предприятията;
- определяне на количественото влияние на факторите върху търсени резултативни показатели;
- определяне на изменението и динамиката на отчетните показатели спрямо базисни и планови величини;
- разкриване резерви за по-доброто използване на производствените фактори и от там – подобряване на ефективността от стопанската дейност на предприятието и др.

Натрупаните знания са полезни за изучаване на останалите специални дисциплини, както и за разработване на курсови работи по „Спец семинар“, бакалавърски и магистърски дипломни работи.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА АНАЛИЗА НА СТОПАНСКАТА ДЕЙНОСТ В ПРЕДПРИЯТИЕТО		2	2	
1.1	Същност, роля и задачи на икономическия анализ в предприятието			
1.2	Видове икономически анализ			
1.3	Кратка характеристика на методите на икономическия анализ			
1.3	Организация и етапи за провеждане на икономическия анализ			
ТЕМА 2. МЕТОДИ НА ИКОНОМИЧЕСКИ АНАЛИЗ		2	2	
2.1	Обща характеристика и класификация на методите за икономически анализ			
2.2	Методи за определяне на количествено влияние на фактори			
2.3	Методи за пирамидален анализ. Икономико-математически методи.			
ТЕМА 3. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА ДИАГНОСТИЧНИЯ АНАЛИЗ		2	2	
3.1	Същност и съдържание на годишните финансови отчети на предприятията и докладите за дейността			
3.2	Същност и съдържание на годините статистически отчети за дейността на предприятията			
3.3	Статистически годишни и периодични публикации и възможностите им за информационно осигуряване анализи на средата			
ТЕМА 4. СТРАТЕГИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА СРЕДАТА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО. АНАЛИЗ НА ГЕНЕРАЛНОТО ОБКРЪЖЕНИЕ		2	2	
4.1	Съдържание и основни направления на анализа на средата			
4.2	Съдържание, критерии и методи за оценка на генералното обкръжение			
4.3	Анализ и оценка на макрообкръжаващата среда			
ТЕМА 5. СТРАТЕГИЧЕСКИ АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ОПЕРАТИВНОТО ОБКРЪЖЕНИЕ		2	2	
5.1	Съдържание и основни направления на анализа на оперативното обкръжение			
5.2	Съдържание, критерии и методи за оценка на микрообкръжаващата среда			
5.3	Обобщаваща оценка за състоянието и изменението на микро-обкръжаващата среда.			
ТЕМА 6. АНАЛИЗ НА ПРОДАЖБИТЕ И ПРОИЗВОДСТВЕНАТА ПРОГРАМА НА ПРЕДПРИЯТИЕТО		3	3	
6.1	Основни направления на анализа на производствената			

	програма			
6.2	Анализ на обема на производството и продажбите			
6.3	Анализ на асортимента и асортиментната структура			
6.4	Анализ на ритмичността на производството			
6.5	Анализ на качеството и конкурентоспособността			
ТЕМА 7. ФИРМЕНА ДИАГНОСТИКА И АНАЛИЗ НА ПРОИЗВОДСТВЕНИЯ КАПАЦИТЕТ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО		3	3	
7.1	Основни направления на фирмената диагностика и анализ на производствения капацитет			
7.2	Анализ на екстензивното използване на производствените мощности			
7.3	Анализ на интензивното използване на производствените мощности			
7.4	Анализ на интегралното използване на производствените мощности. Критерии за предпочитание на оптимална мощност			
7.5	Разкриване на резерви за повишаване на използването на производствените мощности			
ТЕМА 8. АНАЛИЗ НА ИЗПОЛЗВАНЕТО НА МАТЕРИАЛНО-ЕНЕРГИЙНИТЕ РЕСУРСИ И НА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКОТО СНАБДЯВАНЕ		3	3	
8.1	Основни направления на анализа			
8.2	Анализ на обезпечеността на предприятието с материални ресурси			
8.3	Анализ на използването и на ефективността от използването на материалните ресурси			
8.4	Анализ на снабдяването и влиянието му върху резултатите от дейността на предприятието			
ТЕМА 9. АНАЛИЗ НА ТРУДА И РАБОТНАТА ЗАПЛАТА В ПРЕДПРИЯТИЕТО		3	3	
9.1	Задачи и основни направления на анализа			
9.2.	Анализ на числеността и използването на работната сила			
9.3	Анализ на производителността на труда и факторите, влияещи върху нея			
9.4	Анализ на средствата за работа заплата и на средната работна заплата.			
ТЕМА 10. АНАЛИЗ НА СЕБЕСТОЙНОСТТА НА ПРОДУКЦИЯТА В ПРЕДПРИЯТИЕТО		3	3	
10.1	Задачи и основни направления на анализа			
10.2	Обща оценка на изменението на себестойността и количествено влияние на факторите			
10.3	Анализ на равнището и динамиката на себестойността на 100 лв. продукция			
10.4	Анализ на разходите по елементи, статии и по видове дейности			
10.5	Анализ на разходите за материали, заплати, амортизации, видове изделия, за брак, на комплексните разходи			
ТЕМА 11. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО (ОБЩА ОЦЕНКА)		2	2	
11.1	Задачи и основни направления на анализа. Обща оценка на финансовото състояние			

11.2	Анализ на приходите, разходите и финансовия резултат. Количествено влияние на факторите			
11.3	Анализ на активите, капитала и пасивите			
11.4	Анализ на паричния поток			
ТЕМА 12. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО (ФИНАНСОВИ КОЕФИЦИЕНТИ)		3	3	
12.1	Показатели за ликвидност и обръщаемост			
12.2	Показатели за задлъжнялост и платежоспособност			
12.3	Показатели за ефективност и възвръщаемост			

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой в сем.	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Тест	1	30
1.2.	Решаване на комплексен казус	1	20
1.3.	Самостоятелна работа по предварително зададена тема	1	30
Общо за семестриален контрол:		3	80
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит	1	40
Общо за сесиен контрол:		1	40
Общо за всички форми на контрол:		4	120

IV. ЛИТЕРАТУРА:

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Бизнес диагностика“, качени в Платформата за електронно обучение (за редовни и задочни студенти) на ИУ – Варна.
2. Ненов, Т. Бизнес диагностика, Издателство “Наука и икономика” към ИУ Варна, Варна, 2012
3. Петров, Ив. и Минков, И., Планиране и анализ на индустриалното предприятие, ръководство за упражнения, Издателство “Наука и икономика” към ИУ Варна, 2005

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Костова, Н.. Финансово-счетоводен анализ. Варна, Актив, 2010
2. Тимчев, М. Финансово-стопански анализ. София, Нова звезда, 2011.
3. Годоров, Ј. Рентабилност и бизнес риск. Модели и методи за анализ. София, Тракия -М., 2003
4. Чуков, К. Финансово-стопански анализ на предприятието, София, Тракия - М., 2003